

DVA
bus his figu-
ris geminas
uenae pari
carentis se-
ries expref-
simus, quae
ab illa uari-
ant, quā in-
tegra uenae
cauae delinea-
tio indica-
uit. Notat
autē hic A
uenae sine pa-
ri uenae.
B ipsius ra-
mum, qui in
sinistra du-
ctus, in plu-
res digerit
tur propa-
gines. C ue-
rō in infe-
riori figu-
ra, insinuat
cauae uenae
caudicis por-
tionem.

truncos diuidi cernes, quorum unus quidem dextri lateris costarum radicibus, alter autē sinistri exporrigitur, suiq; lateris costis, quā pro-
repat, ramos offert. Interdum uerō à sinistro uenae pari carentis latere
in eadem propemodum regione, grandem uenam pronasci obserua-
bis, illi prorsus similem quae à portae uena inferiorem omenti mem-
branam adeuntium facile maxima est. Haec enim ubi primum trans-
uersum uertebrarū illius cui exporrigitur corpus transcendit, in duos
ramos diffunditur, quorum alter sursum, alter deorsum secundum co-
starum radices fertur, ac suarum costarum interuallis ramos deriuat.
Non secus sanē quā si Natura aliquando maluisset, unum gradem
ramum à dextro latere hīc ad sinistram porrigi, quā super singulas
uertebras unum tenuē gracilemque ramulum ferri. Adeo ut mihi etiā
persuasum sit (quamuis id nunquam uiderim) interdum à sinistro
cauae caudicis latere, ubi iugulum contingit, uenam depromi, quae se-
cundum sinistram uertebrarū latus decliuis ducta, sinistris costis ramos
offerat, illa quam sine pari uenā nuncupamus dexteras costas dūtaxat
alente. Atq; huiusmodi uenae ortum nō tantū à iugulo primum pos-
se fieri, sed paulō inferiūs, etiā agnus attestatur, in quo tale aliquid se-
mel obseruauī. Verum eiusmodi non nisi rarissimē occurrentes uena-
rum series, Anatomes studioso non aliter expendendas putauerim,
quā si interdum sextum in manu digitum, aliud uel monstruosum
se spectandum offerret. Adeo ut si quādo in publicis sectionibus haec
obseruo, ea tanquā non essent, tacite praeteream, ne artis candidati in
omnibus corporibus haec obseruari arbitrentur. Idq; tanto, nō in se-
ctionibus solum, sed modō in absoluti hominis historia persequen-

*Que haec-
nus scrip-
ta Galeni
placita
parum con-
ueniant.
Li. 7 de Ad-
mi. sectio.*

*Lib. 6 de Pla-
cis. lib. de Se-
cti. uena. lib. 7
de Acti. & 2
Commentario
rum in Hip-
po. de Victus
rati. in morbis
acutis.*

da, faciendum duxi studiosius, quanto pertinacius ipsos monstruosas illa admirari, experientia
non semel didici: quū interim ipsis dolendū magis esset, tale ad integrā sectionem corpus ob-
gisse, quod ab hominū canone plurimū uariat, nisi forte etiā crebro absolutorū & non monstru-
osorū hominū sectionibus astutissent, Galeni praecepta ad finē libri primi de Administrandis se-
ctionibus nobis datū nunquā negligētes. Porro iam sermoni adiciendū est, mihi haec uenae in
homine nihil esse praetermissum: uti sanē arbitrabitur, qui Galeni placita sedulo euoluens, pri-
mū à me quintam pulmonis fibram seu lobū requirit, quo caua in interuallo inter septum &
cordis inuolucrum ex Galeni sententia suffulcitur. Quippe quum hunc lobum Galenus
in simijs reperisset, immeritō oscitantia alios dissectionis proceres arguit, quasi illum ignoras-
sent: uti sanē & Galenum is lateret, si hominum cadauera potius quā simiarū secare aggres-
sus fuisset. Quum enim in homine nullū sit interuallum ductus uenae cauae à septo in cordis in-
uolucrum, sed uti superius docui, haec duo simul connata unā semelq; perforantur, nullus sanē
pulmonis lobus hic cōsistere potest, qui in illo interuallo uenā sustineret, nisi forte hunc (quod
summe est absolum) in cordis inuolucrum reponi quis sectionum imperitus arbitrareretur. In
caudatis uerō simijs, et magis adhuc in canibus, amplum occurrit interuallū, inter septum trā-
uersum & inuolucrum cordis mucronē, ac hīc inter membranas thoracē intersepientes inane uacu-
um uel est spaciū, per quod caua prorepat, sibi substratum habēs pulmonis lobū, quo mirabi-
li Naturae opificio is cauae caudex tanquam manu apprehenditur et suffulcitur. Proinde quan-
do Galeni descriptionem canibus, nostram autem hominibus conferes, utramque ueram esse
fatebere. Verū Galeni sententia nusquam non à caua priusquam cor pertingat, uenas in me-
branas thoracem intercipientes, deduci ac distribui docens, ueritati parit, quum haec membra-
nae uenas assumant, partim ab illis ramis quos à iugulo ad has ferri audies, partim à uena si-
ne pari. Caua autem quum ad cor fertur, intersepientes thoracis cavitatem membranas ne cō-
tingit quidem, tantum abest ut ramulos ipsi ita tenues ut in illas digeri debeant, offerat. Praete-
rea alius Galenum in libro de Venarum sectione, probē affecutus mirabitur, qui priusquam ca-
uae supra cor progressum attingerem, à caua statim atque in cor pertingit uenam arterialem in
pulmones porrigi non ascripserim, quum interim illud Galeni sit dogma. Quod quā uerita-
ti consentiat, ipsa uasorum continuitas arguit: quippe quum nihil ab alio pronasci uerē dica-
mus, nisi id ei sit contiguum, aut saltem attiguum, arterialem uenam à caua principium duce-
re ne utiquā quis asseret, praeter quā enim quod arterialis uena sextuplo crassiori constat cor-
pore quā caua, illa hanc non contingit, sed non mediocri cordis substantia portio inter ca-
uae orificij elatiorem sedem & dextram orificij arterialis uenae, intercedit. Dein arterialis uenae
orificium

orificium non minus in cordis dextrum sinum quā orificium cauae orbis
pertingit, nihilq; minus apparet quā soboles aliqua à caua ad arterialem prae-
tiam haec, quia propriam obtinet circumscriptionem, non minus priuatim
pertractanda. Huc accedit Galeni de uenae pari carentis principio, sibi non co-
Primum enim in commentario decimo secundi libri in Hippocratem de Vici-
borum acutorum, sibi ipsi ter pugnat. nam in initio sermonis de uenae cauae
distributione uniuersim inquit, uenam octo inferiores costas enutrientem à ca-
uā ad cor pertingat. mox subiicit, in quibusdam animalibus supra cor ha-
mi in homine autem ex ea cauae sede eandem emergere docet, quā haec dextrā
contingit. Rursus sui oblitus aliquanto inferiūs subnectit, hominis infernas co-
triri, quae sub corde à caua exorditur. Huic sententiae propemodum conformi-
xto libro de Hippocratis & Platonis dogmatibus legitur, quum scribit, cor
simul cum omnibus membranarum, quae tum thoracis cavitatem intersepient
monem ambiūt, alimentum ex caua priusquam ad cor deferatur sumere. Quar-
tū ubi ubi ubi ubi, aliud nihil ipsum intelligere arbitror, quā me-
succingentem, quae maxima ex parte uena sine pari enutritur. Non enim inte-
bram pulmonum substantia proximē obnatam, quum haec ne furculum
tuetur. In libro autem de Venarum sectione, uenā sine pari à dextra auris sede
racis partes proficisci, atq; ad quintam thoracis uertebram perferri in quibus
attestatur. In simijs autem, paulo supra aurem in dextris partibus hanc poni
hic quā in libro de Victus ratione, costarum interualla praesenti uena enutrit
dem sententiam in septimo de Administrandis sectionibus complectitur, nisi
à uena quae iuxta dextrum cordis sinum consistit, pronasci simpliciter tradit:
stas thoracis partes illam proficisci, malē adiecerit. Quin etiam alio septimi
B sine pari uenam ex dextro cordis sinu non secus ac coronalem pronasci docet
simijs haud euenit. At non est quod prolixius alia huius ordinis loca ex libro
tione & aliunde in medium adferam, quum ex modō propositis, Galeni de uenae
ortu progressu quae sententia utrunque conficit. quae quā ueritati consentia
ratione ueram eius uenae seriem prosequente, petere licet. In homine enim ne
in simijs, & canibus, & suibus, & bobus, & quotquot uidī quadrupedi-
cedit, postquam haec cordis inuolucrum superauit, ac eō usque pertingit, ubi
pulmonum apparet connexus, qui uasorum interuentu perficitur. Et si quis
rogans, rationem huius uenae exortus petierit, illam sanē adinueniet ex nobis
Naturae artificium in illius uenae propagatione superius enarrauit. Haudqua-
pari carens uena à cauae caudice sub corde enasci potuit, tum quod nimium p-
sa fuisset, propter ingens interuallum ab ea uenae cauae sede ad uertebras usq;
tum etiam, quod si illinc uena pari carens exoriretur, tota dorsi pars sub cor-
eius uenae principium nunc exporrigitur consistens, uenis indiga relinquere
denuo aliam uenam illinc, unde nunc illa enascitur, producere debuisset, illis
tum subministraturam. E regione autem dextrae auriculae pronasci nullo prae-
uit, quod uasa pulmonem adeuntia, uenalis scilicet arteria, & arterialis uena
que arteria, illam ad dorsum ferri prohibuissent, nisi ipsa aliquousque prius a-
sursum prorepens, aptam descensus sui sedem callidē inuenisset. Praeterea si
cordis auriculae uena paris expers diffunderetur, ipsa etiam cordis inuolucrum
mine secus atque nunc permearet, unde etiam uel hinc affatim docet, quā
principium ducat. Neque est quod ad huius sententiae robur, hominis dorsi
ctat obliquitatē adferam: quae quū multo maior in homine, quā quadrupedi-
sit, facile liceret conficere, sine pari uenā homini etiam altius, quā illis animali-
tere enasci, quod his & succinctorum ductus e regione dextrae auris ad dorsum
uti profectō inter secandū non solum iucundū est expendere, sed etiam promp-
rem uerō Galenus ita uariē & de hominis uena pari carente, ipsiq; nunquā uisā
adhuc quā de simiarū uena senserit, in ea Epistola utiq; perstrinxī, quā dex-
in laterali morbo (si modō quid intersit cuius lateris uenā diuidas) secādam de
nim aliquam rationē alicunde cōminisci studuit, quā Hippocratis sententiā p-
deret, quā is sanguinē non mittendum docet, quum dolor inferiora ac sub septi-
F uerō Hippocrates arbitratus fuisset, à uena sine cōiuge per phlebotomiā nihīl
h. m. p. u. eā remotius ab axillari distare, quā ut haec aut alia quaeuis, illius gratia aperi-